

מחזור למידה בנושא:
מהגרי עבודה ופליטים

תיאור המקרים לקראת המשפט

מקרה מספר 1: האם להעניק למוסא מסודן מעמד של פליט
בישראל?

מקרה מספר 2: האם לאפשר לוויאן וילדי העובדים הזרים
בחדרה ללמוד בבתי ספר רגילים?

מקרה מספר 1 – האם להעניק למוסא מסודן מעמד של פליט בישראל?

מוסא פדול, אב לארבעה, פליט מסודן :

"הצבא הסודני הרג את הוריי בשנת 1987. מתוך חשש לשריפת כפרי האזור, התחמקתי וברחתי, ואכן, זמן קצר לאחר עזיבתי - חששי התאמת. מצב המלחמה בדרום המדינה אילץ אותי לעבור יחד עם משפחתי לחרטום הבירה, שם קיוויתי לחיות בשלווה. ב-26 בדצמבר, 1999, נכלאתי על-ידי השלטונות באשמת העברת מידע לתנועת השחרור הסודנית, ה-SPLA-ישבתי במעצר במשך 25 ימים, לאחריהם שוחררתי, נקי מכל אשמה. במהלך מעצרי הוכיתי על ידי כוחות הביטחון ועברתי עינויים רבים, לעתים קרובות באמצעות מכשירי עינוי חשמליים.

בשנת 2002 החלטתי לעזוב את סודן וחציתי את הגבול למצרים. מדי פעם הצלחתי למצוא עבודה בהוראת אנגלית בכנסייה, או בניקיון. חיי במצרים היו חיי פחד. נותרתי תחת מעקב כוחות הביטחון הסודנים, שכן הממשלה הוציאה נגדי פקודת מעצר ומעמדי במדינה החדשה היה בלתי-חוקי, שכן סירבו להעניק לי אזרחות. מתוקף היותי פליט, קיבלתי הגנה והוקצה לי מקום מגורים קטן על ידי האו"ם וסוכנות ההגירה, אך תנאי החיים היו קשים מאוד. במצרים אני ומשפחתי התחלנו לחשוב על אלטרנטיבה. יחד עם קבוצה שמנתה עשרים אנשים, החלטנו להימלט במכונית ולחצות את הגבול לישראל. יומיים תמימים נסענו בדרכים, מלווים באדם חמוש, עד שהגענו.

כיום עומדת נגדי פקודת מעצר במולדתי. אם אוחזר לשם, אועבר ישירות ליד השלטונות ואהיה בסכנת עינויים קשים. אני פוחד מן הצפוי לי אם ימסרו אותי לידיהם. ברור לי שאהיה קורבן ליחס אכזרי, בלתי אנושי ומשפיל, כמקובל בסודן, עד כדי סכנת מוות ולא אזכה להגנה, בשל היותי 'איום ביטחוני'. בעבר אישרה ממשלת סודן בכתב שאהיה צפוי לעונש מוות אם אשוב למדינה. הגעתי לישראל כפליט, הבורח מסכנת מוות צפויה ואני זקוק נואשות להגנה). "

פרטים נוספים על מוסא פדול (מתוך הדמיון ולצורך המשפט):

- הוא מוסלמי.
- בן 32.
- הגיע לכאן עם בתו בת ה 13, משפחתו ששרדה נותרה בסודן.
- יודע עברית.
- כשיר לעבודה, עובד בסניף של שופרסל בחולון.

לפני חודשיים נתפס מוסא בדירתו בדרום תל אביב, והובל למעצר בכלא סהרונים (בית סוהר סהרונים נמצא בנגב ומשמש לכליאתם של מסתננים מאפריקה לישראל דרך גבול ישראל-מצרים). המדינה קבעה כי מוסא יגורש מישראל למדינת אוגנדה. לפני חודש הגישה עמותת א.ס.ף (ארגון סיוע לפליטים ומבקשי מקלט בישראל) תביעה כנגד מדינת ישראל בטענה שכליאתו של מוסא נעשתה ללא בחינה הולמת של מעמדו וללא ערובות שיבטיחו במידת וודאות גבוהה את שלומו. העמותה דורשת להעניק למוסא מעמד של פליט.

מקרה מספר 2 – האם לאפשר לוויאן וילדי העובדים הזרים בחדרה ללמוד בבתי ספר

רגילים?

וויאן טוגלין, בת 6, אמה עובדת בישראל בסייעוד, במקור מהפיליפינים. וויאן נולדה בישראל בזמן שאמה עבדה כמטפלת סיעודית בחדרה. בספטמבר האחרון החלה שנת הלימודים ווויאן היתה אמורה לעלות לכיתה א', אך היא נותרה בבית משום שעיריית חדרה לא מאפשרת לה להשתלב במערכת החינוך הכללית. העירייה דורשת מאמה ומקהילת העובדים הזרים החיים בעיר להקים לעצמם מערכת חינוך נפרדת. טענות העירייה הן שרמתם הלימודית של ילדי העובדים הזרים ירודה מאוד, וכי הניסיונות שנעשו בעבר נכשלו וילדי העובדים הזרים לא השתלבו במרקם החברתי-תרבותי של העיר. ההחלטה של העירייה מגיעה לאחר מאבק של ועד ההורים המרכזי בעיר, אשר שלח מכתב ובו איים כי במידה ולא תוקם מסגרת חינוכית נפרדת הורי חדרה לא ישלחו את ילדיהם לבית הספר.

פרטים נוספים:

- בחדרה כ 60 ילדי עובדים זרים בגילאי א'-יב'.
- וויאן ושאר ילדי העובדים הזרים נמצאים בבית מאז ספטמבר, עקב החלטת העירייה.
- וויאן יודעת עברית ברמה של שפת אם.
- אשרת השהייה והיתר העבודה של אמה תקפה כל עוד האדם שהיא סועדת בחיים.

לפני שבועיים עתרה עמותת "האגודה לזכויות האזרח" כנגד עיריית חדרה בטענה לאפליה של ציבור העובדים הזרים ובדרישה לשלבם במערכת החינוך הכללית בעיר.